

De eerste christengemeente in Europa: Philippi

De stad Philippi lag in het oosten van Macedonië (nu Griekenland) en wat van dit stadje over is, is nu nog een ruïne. Filipus, de vader van Alexander de Grote, veroverde deze stad in 356 voor Christus en gaf haar de naam Philippi.

De latere keizer Augustus maakte haar, na overwinning op zijn tegenstanders in 42 voor Christus, tot een Romeinse kolonie.

Paulus kwam daar op zijn tweede zendingsreis met Silas, Timotheüs en Lucas en stichtte er de eerste christen gemeente op Europese bodem.

Het ontstaan van deze gemeente wordt beschreven in het boek Handelingen, hoofdstuk 16 vanaf vers 6:

6 En zij gingen door het Frygisch galatische land, maar werden door de Heilige Geest verhinderd het woord in Asia te spreken;

Het is opvallend, dat de Geest hier zelf verhinderend optreedt. Hij had immers andere plannen, namelijk dat ook in Europa het evangelie verkondigd zou worden.

7 En bij Mysie gekomen, poogden zij naar Bitynie te reizen, maar de Geest van Jezus liet het hun niet toe.

Ook hier weer hetzelfde: de Geest van Jezus verhinderd hun om naar Bitynie te reizen. Ze poogden het wel, maar het werd verhinderd en dat kan soms in ons leven ook wel gebeuren.

8 En toen zij Mysie voorbij waren, kwamen zij te Troas.

Troas was een havenstad met druk scheepsverkeer naar de overkant: het land Macedonië.

9 En Paulus kreeg in de nacht een gezicht; er stond een Macedonisch man, die hem toeriep: Steek over naar Macedonie en help ons.

Hij kreeg in de nacht een gezicht; waarschijnlijk was dat een droom. Hij zag een Macedonisch man die om hulp riep; hij riep het uit: steek over naar Macedonie en help ons.

10 Toen hij het gezicht gezien had, zochten wij dadelijk gelegenheid om naar Macedonie te vertrekken, daar wij eruit opmaakten, dat God ons had geroepen om hun het evangelie te verkondigen.

Ze zochten dadelijk gelegenheid om daaraan te vertrekken en dat moest per schip. Door het gezicht, dat Paulus had gekregen, wisten ze dat God hen had geroepen om dáár het evangelie te verkondigen.

11 En van Troas afgevaren, koersten wij recht op Samotrake aan (dat is een eiland) en de volgende dag naar Neapolis (dat is een voorstad van Philippi zoals IJmuiden een voorstad is van Amsterdam).

12 En vandaar naar Filippi, (deze stad lag circa 13 km verder landinwaarts) dat de eerste stad is van dit deel van Macedonie, een Romeinse kolonie. En wij vertoefden enkele dagen in die stad.

Ze zochten mogelijk in de stad naar een synagoge of andere gebedsplaats maar vonden die niet in de stad.

13 En op de sabbatdag gingen wij de poort uit, de rivier langs, waar wij verwachtten, dat een gebedsplaats zou zijn; en nedergezeten, spraken wij tot de vrouwen, die samengekomen waren.

Ze troffen daar enkel vrouwen aan en het was mogelijk een gebedsplaats van Joden. Het gebrek aan mannen was waarschijnlijk de oorzaak dat er in Philippi geen synagoge der Joden was.

Voor een synagoge was destijds een minimum groep van 10 mannen vereist, dus hielden de vrouwen daar een soort bidstond.

14 En een zekere vrouw, met name Lydia, een purperverkoopster uit de stad Thyatira, die God vereerde, hoorde toe, en de Here opende haar hart, zodat zij aandacht schonk aan hetgeen door Paulus gezegd werd.

Thyatira was een plaats die destijds beroemd was door zijn purperhandel. God opende het hart van Lydia waardoor ze aandacht schonk aan de woorden van Paulus.

Jezus had immers gezegd in Joh. 6:44 dat niemand tot de Zoon kan komen, tenzij de Vader hem trekke.

Verder wordt in Romeinen 10:17 genoemd, dat het geloof is door het horen en het horen door het woord van Christus.

15 En toen zij gedoopt was en haar huis, nodigde zij ons, zeggende: Indien gij van oordeel zijt, dat ik de Here getrouw ben,

neemt dan uw intrek in mijn huis. En zij drong ons ertoe.

De doop door onderdompeling volgde snel; zij die gelovig waren geworden (o.a. Lydia en haar huis) werden gedoopt in de rivier en Lydia (die waarschijnlijk welgesteld was) drong er bij de broeders op aan om intrek in haar huis te nemen.

Dat zij er op aan drong kwam waarschijnlijk omdat de broeders daar wat aarzelend tegenover stonden.

Het was nogal wat: zo'n vier man tijdelijk in huis opnemen en te eten geven. Dit was dus een zeer gastvrij gebaar van Lydia.

De naam Lydia duidt er op dat zij in Philippi een vreemdelinge was, afkomstig uit de Lydische stad Thyatira.

16 En het geschiedde, toen wij naar de gebedsplaats gingen, dat een zekere slavin, die een waarzeggende geest had, ons tegenkwam, welke aan haar eigenaars met waarzeggen veel voordeel aanbracht.

Een waarzeggende geest: letterlijk vertaald uit de grondtekst: een *Pythongeest*. De naam van een slang. Deze slavin werd commercieel uitgebuid door haar eigenaars.

Ook nu in deze tijd zijn er nog mensen met een waarzeggende (duivelse) geest. Wij zullen onze God raadplegen en hebben niets van doen met waarzeggerij (zie ook Deut. 18:9 t/m 15).

Wie daar ooit in zijn verleden mee in aanraking is gekomen, dient dit als zonde te belijden en het is raadzaam deze beïnvloeding in de naam van de Here Jezus te verbreken.

17 Deze liep Paulus en ons achterna, luid roepende: Deze mensen zijn dienstknechten van de allerhoogste God, die u de weg tot behoudenis boodschappen..

De demon openbaart wat nog geen mens in Philippi had ingezien: "deze mensen zijn dienstknechten van de allerhoogste God, die u de weg tot behoudenis boodschappen."

Maar het was een openbaring van het rijk van de duisternis en daarom geen geloofsbelijdenis maar het lijkt meer op een provocatie om iets uit te lokken.

18 En dit deed zij vele dagen lang. Maar toen dit Paulus verdroot, wendde hij zich tot de geest en zeide: Ik gelast u in de naam van Jezus Christus van haar uit te gaan. En hij ging uit op datzelfde uur.

Mogelijk wist Paulus aanvankelijk niet wat hij hier mee aan moest. Ook in de evangeliën openbaren bezeten personen een juist inzicht in de persoon van Jezus zoals in Math. 8:29 staat:

Wat hebt Gij met ons te maken, Zoon van God. Zijt Gij gekomen om ons vóór de tijd te pijnigen.

En in Lucas 4:34 waar staat:

Ha, wat hebt Gij met ons te maken, Jezus van Nazareth. Zijt Gij gekomen om ons te verdelgen? Ik weet wel, wie Gij zijt: de heilige Gods.

En Jezus bestrafte toen deze geest en zei: Zwijg stil en ga uit van hem.

Het was waar wat deze vrouw uit Philippi riep maar op het laatst had Paulus er genoeg van (het verdroot hem) en hij gelastte

de geest van haar uit te gaan in de naam van Jezus Christus.

"En hij ging uit op datzelfde uur". Misschien ging hij niet uit op hetzelfde moment want ze verlaten hun plek niet graag maar door het gezag in de naam van Jezus Christus kon hij zijn positie niet langer handhaven.

19 Toen nu haar eigenaars zagen, dat hun kans op voordeel verdwenen was, grepen zij Paulus en Silas en sleurden hen naar de markt voor de overheid,

En door dit gebeuren zette de duivel de eigenaars van de slavin aan. Ze grepen Paulus en Silas en sleurden hen naar de markt voor de overheid.

20 En toen zij hen bij de hoofdlieden gebracht hadden, zeiden zij: Deze mensen brengen onze stad in rep en roer, daar zij Joden zijn,

21 En zij verkondigen zeden, die wij als Romeinen niet mogen aanvaarden of volgen.

De Joden waren in die dagen niet populair en er kwamen nogal eens opstootjes tegen hen voor.

22 Ook de menigte schoolde tegen hen samen en de hoofdlieden scheurden hun de kleren van het lijf en lieten hen met de roede geselen.

Soms werd een slachtoffer aan een paal gebonden en met een zweep van leren riemen, soms van metaal voorzien, tot bloedens toe geslagen.

23 En na hun vele slagen gegeven te hebben, wierpen zij hen in de gevangenis met

bevel aan de bewaarder hen zorgvuldig te bewaken.

Paulus en Silas kregen vele slagen en werden – zoals hier staat – in de gevangenis geworpen, dus dat was ruwe behandeling.

24 Daar deze zulk een bevel ontvangen had, zette hij hen in de binnenste kerker en sloot hun voeten zorgvuldig in het blok.

Daar de gevangenis bewaarder later tot bekering kwam, drukt Lucas – de schrijver van het boek Handelingen - zich voorzichtig over hem uit.

25 Maar omstreeks middernacht baden Paulus en Silas en zongen Gods lof, en de gevangenen luisterden naar hen.

Door te mopperen of te klagen blokkeren christenen Gods kracht maar door te danken en God te prijzen – ook in moeilijke en pijnlijke omstandigheden - komt de kracht van God vrij.

Phil. 2:15

Doet alles zonder morren of bedenkingen.

En 1 Thes. 5:18 "Dankt onder alles, want dat is de wil Gods in Christus Jezus ten opzichte van u."

Hier brengt Paulus, samen met Silas, deze woorden in praktijk.

26 Doch plotseling kwam er een zware aardbeving, zodat de grondvesten der gevangenis schudden; en terstond gingen alle deuren open en de boeien van allen raakten los.

In die streken komen aardbevingen vaker voor, maar dit was een uitzonderlijke zware aardbeving. Alle deuren gingen open en –

dit was een Gods wonder – de boeien van allen raakten los. Wat een heerlijke gevolgen van deze lofprijzing!

27 En de bewaarder, uit zijn slaap opgeschrikt, zag de deuren der gevangenis openstaan, trok zijn zwaard en was op het punt zelfmoord te plegen, in de waan, dat de gevangenen ontsnapt waren

Volgens Romeins recht moesten de bewakers, die gevangenen lieten ontsnappen, zelf met de dood boeten. Nadat Petrus door een engel uit de gevangenis bevrijd werd, lezen we het volgende in Handelingen 12:18/19:

" En toen het dag geworden was, kwam er geen kleine opschudding onder de soldaten, wat er toch met Petrus geschied was.

En toen Herodes nasporingen naar hem had laten doen, doch hem niet vond, nam hij de schildwachten in verhoor en liet hen weggeleiden. " Onder weggeleiden dient te worden verstaan, dat zij weggeleid werden om ter dood gebracht te worden.

Daar de bewaker van de gevangenis in Philippi de deuren van de gevangenis open zag staan, trok hij zijn zwaard en was op het punt zelfmoord te plegen, daar hij dacht dat de gevangenen ontsnapt waren.

28 Maar Paulus riep met luider stem: Doe uzelf geen kwaad, want wij zijn allen hier!

29 En hij liet licht brengen, sprong naar binnen en wierp zich, bevende over al zijn leden, voor Paulus en Silas neder.

30 En hij leidde hen naar buiten en zeide: Heren, wat moet ik doen om behouden te worden?

Het woord "heren" is een betuiging van eerbied. Hij begreep dat hier iets boven natuurlijks had plaatsgevonden en die gebeurtenis raakte het diepst van zijn hart.

31 En zij zeiden: Stel uw vertrouwen op de Here Jezus en gij zult behouden worden, gij en uw huis.

Zowel Paulus als ook Silas wezen hem - en allen die in zijn huis waren - de weg tot behoudenis namelijk door te vertrouwen op de Here Jezus.

32 En zij spraken het woord Gods tot hem in tegenwoordigheid van allen, die in zijn huis waren.

33 En in datzelfde uur van de nacht nam hij hen mede om hun striemen af te wassen, en hij liet zichzelf en al de zijnen terstond dopen.

Hij verheugde zich, dat hij met zijn gehele huis tot geloof in God was gekomen:

34 En hij bracht hen naar boven in zijn huis en richtte een tafel aan, en hij verheugde zich, dat hij met zijn gehele huis tot het geloof in God gekomen was.

Hij en zijn gehele huis waren tot geloof in God gekomen en lieten zich vervolgens ook dopen.

35 En toen het dag was geworden, zonden de hoofdlieden de gerechtsdienaars om te zeggen: Laat die mensen vrij.

Volgens sommige handschriften gebeurde dit, omdat de hoofdlieden onder de indruk waren van de zware aardbeving.

36 En de bewaarder deelde dit bericht aan Paulus mede: De hoofdlieden hebben doen

weten, dat gij moet vrijgelaten worden; vertrekt dan nu en gaat heen in vrede.

37 Maar Paulus zeide tot hen: Zij hebben ons, hoewel wij Romeinen zijn, zonder vorm van proces in het openbaar gegeseld en in de gevangenis gezet en willen zij ons er nu ongemerkt uitzetten?

Geen sprake van; laten zij zelf komen en ons eruit leiden.

Zowel Paulus als ook Silas genoten het Romeins burgerrecht en eerst nu beriep Paulus zich hierop. Dit Romeins burgerrecht zou hen vrijwaren voor onterende straffen zonder proces.

38 En de boden brachten deze woorden over aan de hoofdlieden. En dezen werden bevreesd, toen zij hoorden, dat het Romeinen waren.

Paulus eist hier, dat wat in het openbaar verkeerd gedaan is, ook in het openbaar goed gemaakt dient te worden.

Hij zou zich immers bij het Romeinse openbestuur kunnen gaan beklagen en dan zouden de hoofdlieden ongetwijfeld niet ongestraft kunnen blijven.

39 En zij kwamen het hun verzoeken, en toen zij hen de gevangenis uitgeleid hadden, vroegen zij hun de stad te verlaten.

Kernteksten om te onthouden:

Phil. 2:15

Doet alles zonder morren of bedenkingen.

En 1 Thes. 5:18 "Dankt onder alles, want dat is de wil Gods in Christus Jezus ten opzichte van u."

Want mopperen en klagen blokkeert Gods kracht maar lofprijzing baant de weg voor de openbaring van Gods kracht zoals bij Paulus en Silas in de gevangenis van Philippi.

Zo ontstond de eerste christen-gemeente in Europa.